

Prețurile de trei săptămâni în septemana: mercuri-a
vâră și duminică; în septemanele cu
serbări înse numai de două ori.

Prețurile pentru monarhia:

pe unu anu . . . 10 fl. — cr. v. a;

diumetate de anu 5 " — " " "

unu patrariu . . . 2 " 50 " " "

Pentru România și străinătate:

pe anu . . . 30 franci;

diumetate de anu . . . 15 " .

ALBINA

Enumeratiuni se facu la si prin anii
corespondenti ai nostri, la toate postele, și
de a dreptulu la Redactiune, Stationgasse
Nr. 1, unde sunt a se adresa toate cile
privescu foia. Cele nefrancate nu se pre-
mescu, cele anonime nu se publica.

Pentru anu si alle comunicatiuni de
caracteru privat, se raspunde câte 6 cr. de
linia; repetirile se facu cu pretiu scadutu.
Tusea erariala de 30 cr. v. a. pentru
odata, se anticipa.

Invitare de prenumeratiune

la

„ALBINA.”

pe patrariulu dejă inceputu, alu
IV-lea alu anului curente, cu prețurile
și in condițiunile cunoscute. —

Viena, in 12/24 oct. 1876.

Ori cine se apuca să se bata oblu cu na-
tur'a calcandu și desprețuindu sacrele și ne-
alterabilele legi ale ei, acela mai curendu său
mai tardiu este batutu de Ddieu !

Astadi in caus'a Orientului tōta lumea
ține, că resbelulu celu mare este ne-avoidabile.
Amicii turciloru striga ca din gur'a sierpelui,
că sunt amenintiati de mōrte, și amenintia cu
voce nalta, că are să fie resbelu universale, la
care adeca trebuie să iee parte tōte poterile
mari și mice. Ast'a este o fanfaronada, tocmai
precum a fost a lui Kossuth la 1848/9, candu
amenintia, că cu caderea Magiarimeii sub sa-
bi'a muscalului, diumetate de lume se va pre-
face in ruina. Dara, dara! Nici nu s'a prefa-
cutu atunci cea mai mica tierutia din lume
in ruina pentru caderea magiarimeii, nici asta
data apucarea de urechi și trantirea la pa-
mentu a paganului barbaru, ce de sute de ani
degrada omenimea și pustiesce cea mai fra-
mōsa parte a Europei, nu va aprinde resbelu
universale intre popōrele europene intielepte și

Totusi dieu, versare de sange mare și
cumplita pōte să se intemple; căci lumea a
mai vediutu lupte desperate a telhariloru și
lotriloru atacati in essistintia și maiestria
loru hotiesca. Da, părțile Orientului european
probabilmente voru trebui udate și rescumpe-
rate cu multu sange, cu sange paganu și cre-
stinu, cu sange asiaticu-barbaru și european-
civilisatoriu, și lupt'a intr'adeveru că pōte să
iie dimensiuni mari și din colo peste Balcanu
și peste strimtu a Dardaneleloru și Bosforu,
și din cōci de Carpati, Dunare și Tisa; tur-
burările, nevoile, nefer irea pōte să devina
in aceste părți fōrte mare și să tiena fōrte
lungu. Cine inca este său va fi vin'a ? !

De buna sēma, și lumea dejă incepe a o
reconōsce și pronunția pre facia, că numai și
numai amicii orbi ai turciloru, ai stepanirei
loru barbare; numai și numai portarea dom-
niloru magiari, conducerea ce o dederă ei pona
'n acestu momentu Monarhieii sub carea
traimu.

Omenii acesti'a, Andrasiescii și Tisza-
escii, au comisu nespūs'a nebunū, d'a identi-
fică „mortatiunea,” „stervulu,” „putreganiulu”
de Turcu, de Turcia, cu natiunea magiara,
precum și cu Ungaria și cu Austria; intere-
sele și tendintiele de viētia ale paganului
barbaru, a porciloru de haremū, a hienelorū
umanitatei, culturai, crestinatatei, cu scopurile
de statu, cu misiunea statului nostru ! Pe
acestu temeiu ei alarmara lumea a sprigini pre
vamesiulu de Anglu, și a ingagiā pre multi,
pentru sustinerea cu ori ce pretiu a domniei
și integritatei Imperiului turcescu, celui de
tōta lumea de secle și pona astadi reconōscutu
de barbaru și necivilisabile, prin urmare de
impedecatoriu de cultura și umanitate ! Acestu
pecatu alu domniloru nostri, pecatu in contra
naturei și moralei, da, acest'a este carele a
adusu o parte mare, ca să nu dicemu pre Euro-

pa intrēga in confusiune, neodihna și perples-
sitate, și a usiuratu Russeiei oper'a sa cea pe-
riculoasa in Oriente, oper'a de care mai vertosu
Romanimea, și si mai multu Magiarimea tre-
bue să-si tema essistintia, oper'a d'a luā ea
in braciile sale pre popōrale crestine din
Orientē !!

Noi Romani, cei atātu de greu amenin-
tiati prin progresulu Nordului muscalu in
Orientē, noi cei-ce de 10, ba 15, seu chiar de
20 și 30 de ani totu mereu am strigatu domni-
loru magiari: „stati, fratiloru ! deschideti-ve
ochii și mintea și anim'a, și vedeti că mergeti
cale rea, cale spre prepaste pentru voi și pen-
tru noi !” — noi astadi, candu ne vedemu in
gur'a prepastei, ne sentimu indreptatiti și
avemu curagiulu, ori-ce periclu de ne-ar mai
amenintā persōnele nōstre, d'a spune domni-
loru magiari de-a dreptulu in facia: Eca că
s'au implinitu predicirile nōstre de 10 ani;
ne-ati mancatu pre noi și v'ati ucisu pre voi
și poporulu vostru, și ati ruinatu patri'a co-
muna și ati compromisu și periclitatu Tro-
nulu dinastiei comuni prin orb'a, nebun'a și
netrebnicia vōstra !

Si acumă acestiasi domni mai punu și
pre tenerimea loru studiōsa, nemedilocitulu
loru venitoriu, a se compromite prin manifes-
tatiuni politice nemorali și prōste, ca cele de
mai de unadi de la Universitatea din Buda-
pesta intru interesulu Turciloru, pre cari fiii
muselorū magiare nu se sfescu a-ii numi in
focul lūmii ca „lupta pentru civilizatiunea
Europei” și a afirmā că „simpathia popora-
tiuniloru ungare este langa Turci !!!”

Cu multiamire și placere inca in acestu
timpu greu și plinu de retaciri și pecate ma-
giare vedemu că clāsile altissime ce incunjura
mai de aprōpe Tronulu și pre MSA, Domnito-
riulu nostru, au alta morala și convictiune și
s'i-punu tōte stradiuntiele intru a feri Monar-
chia, Tronulu, tierele și popōrele de resbelulu-
catastrofa, spre carele din respoteri ambia a
se impinge domni magiari, spre salvarea ste-
panrei barbare turcesci ! —

Budapesta, 25 opt. 1876.

Ultimatulu Russeiei a ajunsu din Con-
stantinopole la cunoscintia a lūmii. Ele nu
este ce-va nou și se cuprinde in urmatoriele
trei puncte:

1.) Armistitiu de siesse septemane.
2.) Autonomie pentru Bosnia, Hertiegovina
și Bulgaria. 3.) Garantie in privintia puncte-
teloru prime. Punctulu primu se cere să
se implinesca numai decātu. cele lalte
doue puncte au să fie obieptu a unei con-
ferintie a poteriloru, la carea Port'a se
nu iee parte.

Acestu Ultimatu l'a facutu Ignatief
cunoscutu in o conferintia o represant-
tiloru din Constantinopole a tuturoru po-
teriloru europene și apoi lu-naintā Portei.
Nici o potere inca nu s'a pronunțiatu
otaritu in asta privintia. Port'a are in
curendu să respundia și respunsulu ei de
buna sēma va aternā dela tēnut'a pot-
eriloru europene, in urmarea carei-a se va
lamuri deci incurcat'a situatiune. —

Dupa scirile mai noue se dă cu soco-
tel'a că Russeiei i va succede a indopā
egoismulu tuturoru poteriloru, datatorie de
tonu, pentru a o sprigini la ajungerea incātu-

va a planuriloru sale in oriente. numai im-
periuulu nostru se vede a remanē isolatu din
caus'a politiceii nebunesci a magiariloru,
cari in neprecugetarea loru stau mortisiu
sē sustiena Turcia, și in aceste tempuri gre-
le vreu in Bpesta să deee conducte de facile
consulelui turcescu, glorificandu pe Turcu
in numele civilizatiuniii

Asta tēnuta magiara in se crede să
aduca mai curendu caderea Magiariloru.
Din Viena se suna deci că in curendu va să
și urme caderea lui Andrassy și a lui Tisza,
de vor stā totu pe langa nebunū a să sus-
tiena pe Turcu cu ori ce pretiu.

Regele Greciei a caletoritu cu mare
graba dela Viena catra Atena; se tienne că
in scurtu are să intre in actiune Grecia. —

In Romania se ostenescu intru a gafī
pentru tote eventualitātē armat'a. Din
aceste pregatiri, foile din Viena deducū
cātu de curend'a intrare in actiune și a Ro-
maniei; ba unele sciu să spuna și că ordinea
de bataia e statorita, că Domnitoriulu Ca-
rolu va să iee comand'a, și că pe dominec'a
viitoria se astepta proclamarea lui de
Rege prin armata. !!! —

Deputatiunea romana s'a intorsu dela
Livadia. A fost primita cu multa distincti-
une. A avutu audientie la Gorciacof, apoi la
Tiarulu și dup'aceea la marele duce moste-
nitoru, ēr in urma fū prezentata și Impera-
tesei. Tiarulu si-a spresu tota increderea
și cele mai bune sentieminte pentru Ro-
mani.

In decursulu caletoriei catra Livadia,
la Odesa deputatiunea romana a primitu
din partea autoritatiloru muscali o intem-
pinare lingusitoria și destinsa. Toti cinci
membri deputatiunii fura decorati de Tia-
rulu; dlui Bratianu i se dede cordonulu
ordinelui Santa Ana. —

De pe campulu de resbelu.

Dela mediloculu septemanei trecute
ērași incepura miscări și loviri pe campulu de
resbelu serbo-turcu. In facia celei mai mari
probabilitati d'a intrā in curendu și Russeia in
actiune inarmata s'a aflatu ast'a de necesariu
din ambele părți. Serbiu adeca aflara de mare
avantagiū pentru invasiunea rusa, daca nainte
de ast'a ar pōte ei să curatie cu totulu de
Turci intregulu teritoriu dintre Timocu și
Vidinu; la 17 l. c. deci ei incepura ofensiv'a
contra Turciloru de pe langa Saiciaru. Turcii
de asemenea aflara de mare avantagiū pentru
ei contra invasiunii Russeiei, daca li-ar succede
a dā o lovitura grea și decisiva armatei prin-
cipali serbiane dela Morava; de aceea ei luara
asiadara la 18 l. c. ofensiv'a aci contra arma-
tei serbiane.

Reportele ce avemu despre lovirile din
aceste doue campuri de resbelu se resuma in
urmatoriele:

Inca ser'a la 17 l. c. Serbiu dela Timocu
se pusera in miscare, să intre intr'o lovire cu
Turcii de langa Saiciaru. Planulu de opera-
tiune a Serbiloru fū să atace pe Turci de
patru laturi. S'au grupatu deci Serbiu in patru
linte de operatiune: in nordu la Vrjegrmati
sub Ostoici, in nord-vestu la Metovnitia sub
Keller, in vestu la Osnic sub Caticci și in sud-
ost la Planitia sub Herzberg, precum totu

odata mai pusera in miscare si o brigada de rezerva din sudu dela Onesevati resp. Vrataritia. Peste totu Serbii au fost la 15 mii osteni. Comand'a suprema era in man'a colonelului Medvedovschi, avendu acest'a langa sene pe Doctorof, care fu anume tramisu din Beligradu se conduca planulu de operatiune. — Ast-feliu se incepu lovirea; la 17 si la 18 au fost mai multa ciocniri ne-insemnate, er la 19 fu o lovire mare. Ast'a s'a finitu inse cu aceea, ca Serbiloru nu li-a succesa planulu se alunge pe Turci. Caus'a a fost ca nu tote corpurile loru operara de odata. Catici incepu ataculu si nainta pan' la redutele turcesci dela Liubitia din sud-vestulu Saiciarului. Aci ajunse Serbii se iee cu asaltu pusetiunile Turciloru, dar findu ca Keller din aripa stanga nu veni la tempu in ajutoriu, si numai Herzberg din aripa dreapta sari intr'ajutoriu, fara siliti a se retrage dinaintea poterii turcesci preponderanti la numeru.

Ast-feliu asta incercare a Serbiloru remase fora rezultat. Perderi au fost mari in ambele parti. —

Pe candu se templara acestea la Timocu: pe atunci la Morava luara Turcii ofensiva contra Serbiloru. La 18 l. c. se pusera Turcii din valea Moravei in miscare si atacara aripa dreapta a Serbiloru de sub Horvatovici; scopulu li fu a rupe lin'a de comunicare serbiana ce duce peste Velichi-Siliegovati intre Diunis si Vucania, ca asi se pota nainta la Crusievati si apoi se iee dinapoi pe Serbii dela Deligradu si Alessinati. Pentru acestu scopu incepura ataculu la 19. l. c. contra lui Horvatovici, si totu odata facura incercari in sudu la Buimir se treca peste Morava in partea osteca. In asta di li succese Turciloru a respinge pe Horvatovici dela Siliegovati si ocupara mai multe redute serbesci, asiedindu-se ast-feliu in pusetiunile serbiane dela Siliegovati — Cavnicu si Diunis. Perderile Serbiloru fura forte insemnate, caci ei fura atacati pe ne-asteptate. In acesta di dupa amedi inse sari Cernaief intr'ajutoriu lui Horvatovici si si-puse grosulu ostei sale la Crevet. La 20, 21 si 22 deci fura loviri si mai mari si forte sangerose; in urm'a acestora se ajunse ca Turcii fara respinsi din pusetiunile ce ocupasera la 19 l. c. si Serbii erasi si-ocupara pusetiunile ce avusesera.

De asemenea se templara si in sudu la Buimir. Mai antaiu la 19 l. c. Turciloru li succese se treca peste Morava, dar apoi in dilele urmatorie fura respinsi de Serbi erasi in vestu de Morava, ba inca fura atacati si aci, dar fora succesa. Ast-feliu si aci partile ne-amice erasi se afla in pusetiunile de mai nainte.

De atunci nu mai vinu sciri si nu se scie deci renoitu-s'a ore ataculu din care-va parte, ori ca dora erasi a intratu o pauza, atatu in considerarea de atate ori doveditei ne-superioritati a carei-va parti, catu mai veros in considerarea tempului nefavoritoriu rece si ploiosu. —

Precandu se feceru aceste incercari la Timocu si Morava, si la Ibaru se pusera ne-amicii in miscare si cercara a se mai masura in poterii. La 16—19 l. c. se templara aici loviri. Serbii incepura ataculu cu scopulu se navalesca asupra Sienitiei din Rascia. In primele doue dile Serbii fura in avantajiu, dup'aceea inse fura respinsi de Turcii ce-si contrasera tote poterile din aceste parti si respinsera ataculu comandantelui serbu Novoselof.

Ast-feliu si aci lovirile nu avura succesu.

Din tote se vede deci totu mai multu ca sfersitul rebelului nici decatu nu pote se se ajunga cu mesurarea acestoru ne-amici ce stau acu in arme.

De pe campulu de resbelu muntenegrino-turcu avemu se insemnamu unu mare avantajiu in partea Muntenegriiloru. Lui Bozo Petro-

vici, comandantele muntenegrinu din sudu, i succese a sili pe Turcii dela Melunz se predee acestu fortu. De patru luni aci au fost doue loviri din cele mai crancene, in cari Turcii avura perderi in omeni ca la 10,000. De mai multu tempu findu incungiurati aci Turcii, in septeman'a trecuta capitulara. Cinci sute de Turci, multa manitiune si tunuri cadura in manele Muntenegriiloru.

In urmarea acestei predari, Darvisiu pasi'a cu ostea sa din tienutulu Piperi fu silitu se se retraga. Ast-feliu pe pamentulu Muntenegriau nu se mai ada nicairi oste turcesca!

Dela societatea academica romana.

In siedinti'a dela 7 sept. se urma desbaterea asupra regulamentulu pentru premiele Nasturelu, si se admisera articlii dela 11 pan' la fine, precum urmeza:

Art. 11. La inceputulu fia-carei sesiuni, societatea denumesce din sinulu sau o comisiune cu privire si in proportiune cu materiile, cu numerulu si cu intinderea cartiloru presintate la concursu, spre a face unu reportu comparativu asupra loru si a propune pe aceea, care merita a se premia.

Art. 12. La concursu se potu presinta si opuri preinouite in noue editiuni, cari se voru fi repartitu in cursulu anului, inse numai de autori in vieti.

Art. 13. Dupa copriaderea chiar a testamentulu, traductiunile din limbe straine sunt escluse dela concursu; se va face inse exceptiune pentru acele traductiuni de pe opuri straine classice, cari:

1. Seu prin dificultatile invinse ale unei perfecte reproduceri in versuri romanesce, voru constitui adeverate opuri literari ale limbei romane;

2. Seu prin anesarea de elucidari si de note sciintifice, cu totulu proprie traductorelui, si-voru fi insusitu meritele unoru lucrari originali in limb'a romana.

Art. 14. Cartile premiate de Societatea academica romana din alte fonduri ale sale seu cele tiparite din initiativa si cu spesale ei, nu potu intrá la concursu pentru premiele Nasturelu din seri'a B.

Art. 15. Premiele Nasturelu din seri'a B. se potu acorda, nu numai unoru opuri complete, ci si partei unui opu, tiparitu in cursulu anului, cu conditiune inse ca acesta parte se fia de valorea si de intinderea unui volumu si nu de ale unei simple fasciole.

Premierea unei parti a unui opu la unu concursu anuale nu impedeza premierea unei alte parti din acelasi opu la unu concursu posterioru.

In asta siedinti'a se mai intercalara in acestu regulamentu si urmatoriile amendamente propuse la inchiarea descusiunii:

La seri'a lit. A: „Societatea academica si-reserva dreptulu d'a tipari in publicatiunile sale disertatiunile ce se voru premia.“

La seri'a lit. B: „Opurile anonime si pseudonime voru pote fi admise la concursulu cartiloru tiparite; er autorii lor, spre a primi premiele acordate, voru trebui se justifice proprietatea lor.“

Cu aceste adause regulamentulu se vota apoi in totale cu unanimitate.

In siedinti'a dela 12 sept. se dede lectura reportulu despre activitatea societatii si se admisera conclusiunile cuprinse in elu. De asemenea se dede lectura si reportulu specialu despre situatiunea financiara a societatii, precum si despre compturile cassariului; acest'a inca se admise in unanimitate.

S'au ales apoi in asta siedinti'a de membrii ordenari noii: Vasile Maniu pentru sectiunea istorica, Grig. Stefanescu pentru sectiunea sciintieloru, si Al. Papadopolu Calimachi pentru sectiunea istorica. Er in siedinti'a dela

13 sept. s'a mai alesu unu nou membru ordinaru: colonelulu St. I. Falcoianu.

In siedinti'a dela 14. sept. se lua sub desbatere reportulu asupra manuscriptulu despre sintactea romana ce a venitu la concursu.

S'a nascutu o desbatere indelungata asupra intrebarii ca coresponde ore manuscriptulu taturoru conditiuniloru din Concursu si ca in urmarea acest'a este se se premieze ore cu intregulu premiu, ori se se recompense autorulu cu o alta suma mai mica din acelu premiu? — In urma Olobescu face propunerea: „Se se puna la votu: a) se se premieze cu 10 mii lei; b) se se acorde spesale tiparirii; c) se se dee o recompensa de 3 mii lei.“ Ast'a se primi.

Resultatulu scrutiniului fu, ca din 13 votanti, 7 au datu bile albe pentru, er 5 negra contra; presedintele enuncia apoi ca propunerea s'a primita.

Asupra acestui votu inse reveni societatea in siedinti'a dela 16 si 17 sept. caci desi presedintele enuciase primirea propunerii dlui Olobescu, totusi ast'a nu er dupa lege, de ora ce se recerea pentru legalitatea votulu 2/3 din votanti. Ast-feliu in asta siedinti'a s'a statoritu ca la 14 sept. s'a votatu asupra punctulu a) care inse nu s'a primitu. In urmarea acestui conclusu s'a purcesu deci in sied. dela 17 la votare asupra urmatorieloru doue puncte din propunerea dlui Olobescu. Resultatulu scrutiniului fu: La punctulu b) din 13 votanti, noue au datu bile albe pentru, si au fost 4 abstineri. La punctulu c) se puse amendamentulu sustienutu de 7 membrii: „recompensa ce este a se acorda autoriului sintassei se fie de optu mii lei;“ pentru acestu amendamentu din 12 votanti, 9 dederu bile albe pentru, er 2 bile fara contra.

Ast-feliu din caus'a ca manuscriptulu de sintactica n'a coresponsu taturoru conditiuniloru concursulu, elu s'a premiatu numai cu 8 mii lei si nu cu intregulu premiu de 10 mii lei. Asta inprejurare inse face de societatea nu pota desface pliculu ca se se scie cine e autoriulu, ci in asta privintia trebui se cere convoirea autoriului prin person'a ce tramese acelu manuscriptu la concursu; dar se crede ca autorulu se va convoi cu premiulu ce i se dede, si asi in curendu va urma tiparirea sintasei. (Dupa tote indicele se tiene ca autoriulu e ilustrulu filologu T. Cipariu.)

S'au mai votatu in asta sesiune si unu premiu de 150 lei dlui I. C. Bianu, pentru „Vieti'a si activitatea lui Samuila Clein.“

S'au primitu apoi mai multe reporte a sectiuniloru, s'a votatu bugetulu si in urma s'a ales delegatiunea. In delegatiune s'au alesu: I. Ghica, presied. G. Baritiu, vpresied G. Sionu, secret; Olobescu si Falcoianu membrii.

La 19 sept. s'a tienutu siedinti'a de inchiari in carea secret. ad hoc ceti reportulu despre activitatea membriloru in sesiunea anului curente. — Sesiunea viitoria se va deschide la 16 aug. 1877. —

Langa Muresiu, sept. 1876.

(O reflexiune sincera la cele scrise de dlul parochu Paulu Botosiu in nrulu 79. alu „Albinei“ din a.c. in meritulu dotatiunei preotiesci.) Oricine va considerá catu de multu s'a desbatatu cestiunea dotarii preotiloru nostri, mai ales dela inceputulu erei constitutiunali, atatu in congresele si in sinodele nostre besericesci, catu si in diaristic'a nostra, fora se se fi potutu ajunge rezultatulu doritu: acelu va trebui se-si puna intrebarea, ca care se fie ore caus'a, de nu se pote efectui barem in parte ameliorarea dotatiunei preotiei nostre?

Respunsurile la acesta intrebare potu fi felurite, dupa cum adeca se va lua punctulu de vedere. Astfeliu cetiramu in „Albina,“ ca parintele Botosiu atribue caus'a neajungerei

popului acelei impregiurări, că mai în febre comuna s'ar afla câte unu oficiante polițiu, ori câte unu carturariu esaltatu, cari ar straină poporul de cele sante și de preoti, și aci apoi s'ar nasce cele mai multe greutăți ameliorarea dotatiunei preotiesci.*

Desi asertiunile acestea ale parintelui Botosiu potu fi dora în unele casuri speciali repte, totusi dupa mine nu se potu admite cari lucruri, ca cauza generale a pedeciloru a intempina ameliorarea dotatiunei preotiesci. Eu inca sum unulu dintre aceia, cari cresc serioș imbunetatierea sôrtei preotiesci de aceea meditez și conlucru dupa potintia la ajungerea scopului; dar meditatiunile mele m'au condusu la unu rezultatu cu totulu contrariu de rezultatulu, la care a ajunsu parintele Botosiu. Eu adeva mai nainte de tôte mi-am pusu întrebarea: care ar fi isvorulu, din care s'ar poté amelioră dotatiunea preotiesca?

Și de această întrebare este condiționata să procedera în această cestiu. Voindu a selegă această întrebare, am ajunsu acolo, unde au ajunsu și arhierii nostri și congreșulu nationalu din 1870, că adeva și preotii nostri se potu dotă numai asiă, precum se dovedea și preotii altoru confesiuni, și anume s'au din fonduri religiunari deca sunt, s'au în lips'a acestor'a, dela poporu. Congresulu nostru din 1870 scimu înse că a decisu, ca să merga din comuna în comuna o comisiune constatatoria din unu preotu și duoi mireni, și intrunindu membrii comunei în sinodu parochiale, să tractese împreuna imbunetatierea dotatiunei preotiesci, capacitandu poporul despre necesitatele imbunetatierei dotatiunei preotiesci, și sfatindu-lu a concurge la acest'a dupa potintia. Va să dica: între impregiurările de astadi s'au aflatu că dotatiunea se poté face numai și numai dela poporu.

Deca stă acest'a, atunci comisiunea ambulante, mergendu prin comune, va spune poporulu la intielesu, că în lips'a de alte fonduri totu elu trebuie să mai concurga și la ameliorarea dotatiunei preotiesci, apoi lu va întreba, ca pre ce cale cugeta elu a satisfice acestei necesități?

Oricine cunósce poporul nostru și greutățile, cu cari se lupta elu astadi; cine cunósce mai de parte portarea multoru preoti de ai nostri, facia de poporu: va trebui a priori să se indoiasca de vre unu bunu rezultatu, și acest'a nu din caus'a cutarui oficiante, ci mai multu din caus'a miseriei poporulu pre de o parte, ér pre de alt'a din caus'a; că în multe parti preotii nostri n'au satisfacutu nici pe de parte chiamării lor.

De aci dara se vede, că pedecile principali la ameliorarea dotatiunei preotiesci sunt pre de o parte saraci'a poporulu, ér pre de alta portarea noastră insime. Si eu am ajunsu la convingerea că pana nu se voru delatură aceste pedeci, nu se va poté efectuă nici ameliorarea dotatiunei preotiesci, decâtu dora numai ici colia ca exceptiune rara.

Apoi standu ast-feliu lucrulu, la întrebarea că cine și pre ce cale va poté delatură aceste pedeci? trebuie deci să se respunda, că nimenea altulu, decâtu numai aceia, cari sunt chiamati a fi cei mai de aprópe amici și benefactori ai poporulu, parinti ai lui, adeva preotii nostri, și pe căile ce li stau la dispusețiune. Preotii sunt detori, ca pre calea aceea, pre care se incerca a scóte saraci'a și lips'a din casele lor, să caute a o scóte și din famili'a sa cea mare, dela poporeni sei, pentru că preotulu, ca parinte alu poporeniloru sei, trebuie să grigésca de acesti'a, tocma asiă precum grigescce și de sene și de cas'a sa.

Ce face dar preotulu demnu pentru aredicarea sa familiare? Elu se silescce a duce o viață onesta, și reguléza venitele și spesele sale, intruduce economía și crutiare în cas'a sa, nu speséza nici odata totu cătu căsciga, ci și rezervă totdeuna din castigu o partecia și pentru timpuri mai nefavorabili, și preste acestea nu crutia nici unu sacrificiu, spre a

poté dá fiiloru și ficeiloru sale o educatiune buna, ca să invetie a-si căscigă panea de tôte dilele cu mai mare inlesnire, și să pota ocupă unu locu demnu în societate. Deca purcede preotulu demnu cu famili'a sa astfeliu, trebuie să faca asiă și cu poporeni sei, invetiandu-i și luminandu-i. Atunci poporulu va ajunge la o sôrte mai buna, și astfeliu va fi în stare a dotă mai bene preotulu, și acest'a o va face cu atátu mai vertosu, cu cătu va fi convinsu, că la aredicarea sa a lucratu în mare parte preotulu seu.

Este dreptu, că poporulu nostru din unele parti ar poté contribui și astadi mai multu la dotatiunea preotulu, dar deca nu o face, nu este nime altulu de vina, decâtu érasu numai portarea cea nedemna, și fara de celu mai micu interesu de poporu a multoru preoti de ai nostri.

Candu este vorb'a de ameliorarea dotatiunei, preotii nostri numai pretindu, a fi și ei dotati casi preotii altoru confesiuni, fara să se uite, că ore facu și ei poporulu acele servicia, cari le facu preotii altoru confesiuni. Să fimu deci drepti, și să ni punemu întrebarea: óre intereséza-se și preotii nostri de cultivarea și aredicarea poporulu, în tocmai ca preotii altoru confesiuni? óre ingrigescce-se preotii nostri de educatiunea poporulu, de luminarea lui, de moralisarea lui, cum facu acest'a preotii altoru confesiuni? Ore tienu preotii nostri invetiature poporulu, óre lu-indemna ei la lucru, la economía, la ingrigirea de sene, la infientiarea de fonduri prin comune și altele?

Onóre razelor exceptiuni, dar trebuie să marturisimu, că dorere în generalu „nu.”

Ori ce omu semtitoriu trebuie să se intristeze, candu caletoresce mai alesu prin comune mestecate cu înemti și magiari, candu vede cum preotii acestor'a au lucratu de s'au redicatu scóle frumóse, s'au facutu dotatiuni pentru invetiatori, s'au facutu reuniuni de economii și creditu pentru ajutorarea poporulu în timpuri grele, cum mai de parte silescce ei a înaintă pre poporu cu spiritulu timpulu; ér ai nostri în mare parte nici nu cugeta la asiă ceva, ba dora unii nici nu intra în scóla cu anii, asiă încátu trebuie să te miri, cum de nu îi mai împintena a mai lucră cătu ceva barem organele superiori!

Mai multu trebuie să te miri apoi candu vedi, cătu de pucinu se intereséda din preotimea noastră chiar de biserică. Mergu unii, în multe locuri, la biserică numai ca de sila, seversiescu aici servitiile divine fara cuvenit'a pietate, și apoi ce este mai multu, scandaliséza poporulu prin felurite fapte nedemne.

În modulu acest'a și cu astfeliu de portare nu numai nu se ajunge ameliorarea dotatiunei preotiesci, dar se poté strică și aceea ce essiste.

Deci dara deca noi preotii voimu să avem dotatiune mai buna, să lucrămu la delaturarea acestoru pedeci, și rezultatulu osteneleloru nostre în acestu intielesu a buna s'au va fi celu doritu de noi.

Unu preotu.

Cubinu, la Dunare, 19 sept. 1876.

(Unu progresu imbucuratoru.) Espirara dejă trei ani de candu comunitatea noastră bisericesca, prin emanciparea de fratii coreligionari serbi în afaceri bisericesci și scolari, deveni ca comunitate bisericesca de sine statatoria. Frumosa și multu promitatoria a fostu acest'a pentru noi romanii, și astadi fiacare romanu se semte fórte consolatu candu aude în biserică și scóla din gur'a preotulu și a invetiatoriului dulcea limba romana, dupa carea a oftatu mai multu de unu seclu.

Da, o suta de ani, dormira romanii somnu greu, somnulu neconscintiei de sine, în care ii-a fostu aruncatu evenimintele trecutulu. Astadi inse au ajunsu în șcurtu tempu la cunosciint'a de sene și vediendu progresulu ce au facutu, salta de bucuria.

Comunitatea noastră bisericesca în acesti trei ani a prosperatu multu, căci pre langa tôte că fratii coreligionari serbi cu ocașiunea despartirei desdaunara pe bietii romandi din o colosala avere numai cu 7000 fl. v. a. și si aceea în patru rate, totusi prin nisuintiele unoru barbati demni poporulu a cercatu a face totu ce s'a cerutu pentru binele comunei bisericesci. Între acesti-a fu parochiulu localu Paulu B. Botosiu și not. com. Nicolau Bunda și cu altii, cari desvoltara unu zelu ne-obositu la inffiorirea intereselor noastre bisericesci pana aci greu atacate, pentru ce li detorimu recunosciintia și multiumita.

Comunitatea noastră, în urm'a despartirii de fratii serbi remase fara biserică și fora școla, incortelându-se cu acestea prin casele strainiloru; la inceputulu anului c. inse se otari în contielegere cu comitetulu și sindulu paroch. să se cumpere cu ori și se pretiu unu edificiu corespondietoriu pentru acestea. Si astadi comunitatea noastră dispune de unu edificiu grandiosu, cumperatu spre scopulu din cestiu cu 8800 fl. v. a. Biserică, școla, locuintia parochiala, localu pentru invetiatoriu, tôte se concentra în acestu edificiu!

Servésca deci acest'a de essemplu tuturor comunitatiloru, cari s'au aflatu și se afla în pusetiune casi comunitatea noastră. Oj de ar afla conducetorii dela noi imitatori și aiurea!

dd.

Deva, sept. 1876.

Suntemu satui pana dupa urechi de multele nedreptătiri ce ni se facu din partea domniloru stepani ai dilei. Si în asta stare am ajunsu de nu suntemu securi nici pana să facemu unu pasiu, căci la totu pasulu potemu fi trasu sub hanuila de conspirare contra statulu și Ddieu mai scie ce; firesce căci pe pecatosu totu mereu lu-mustra consciint'a, ér stepanirea magiara a facutu multe nedreptătiri Romaniloru, și ea se totu teme de resplata. Apoi mai este că orb'a acestei stepaniri e atátu de mare, încátu domni magiari fora ceva scrupuli navalescu să sugrumu totu ce și numai cugeta ei că pote să fie romanu.

Între atari imprejurări nu va fi mirare a aude că precum peste totu, asiă și în cercnlu Orasciorei de dios, fiindu alegere de notariu, desi comunitățile sunt romane, desi au compețatu duoi romani și numai unu magiaru și desi poporulu se pronunsiase nainte de presiune pentru unu candidatu romanu, cu care se se pota intielege în limb'a sa, totusi candu fu la adeva solgabireulu magiaru a scosu de notariu pe candidatul magiaru. Dar apoi inca nu s'au indestulitu domni numai cu ast'a. Li-a trebuitu o siertfa și mai mare. S'au pusu adeva de au facutu ca conducetorii poporulu ce voia să alege notariu romanu, sub preteste lipsite de totu temeiulu, să fie trasi în cercetare criminala! Si între acesti-a sunt și preotii din Ludesdi, Orasciora de susu și de dios. Apoi tribunalulu ii-au si luat la trei parale, ascultandu o graniada de martori. Ce se va alege, nu mai scimu; audimu inse că nu s'a potutu dovedi nemica invinuire contra atinsiloru acusatati. Dar de aceea totu nu-i țienemu de scapat de resbunarea vestitei justitie magiara. Traimu în timpuri de desperare. x.

Estrasu protocolare.

În ședinti'a plenaria, ținuta din partea Epitropiei provisorie a fondurilor bis. și scolari comune dieceselor romane gr. or. de Aradu și Caransebesiu, în Aradu la 10/22 Octobre 1876, sub nrulu 162 —

Aducendu-se pe tapetu, cumca conlucru luatu în ședinti'a din 16 aprilu 1875 sub Nr. 117, în privinti'a restringerii dărilor de imprumute ipotecarie se interpreta în publiculu nostru astfeliu, casi candu prin acel'a imprumuturile ipotecarie s'aru fi sistatu de totu, ceea ce nu coresponde adev-

rului; deci considerandu, că pe de o parte lips'a cea mare si straordenaria de bani la poporul nostru, causata mai vertosu prin recolt'a de estu timpu, de totu rea, tocmai prin unele părți ale ambeloru diecese, constringe pre crestini nostri din acele părți pentru scaparea de fomete si de essecutiuni, si pentru procurarea de sementia, a se îndetorâ in cele mai grele conditiuni la cametari, ma a-si vinde pe sume bagatele proprietățile; pe de alta parte considerandu, că sume considerabili ale fondurilor noastre jacu in cassele de pastrare cu dobanda de 6%, cari prin mesurile mai n'oue ale instituteloru sunt tocmai amenintiate a se reduce la 5,0% si 4,0%, spre mare scadere a veniteloru noastre: pentru scopulu d'a oferî unu possibile ajutoriu si folosu in ambele directiuni, se afla oportunu si se recomanda cu urgentia, că darea de imprumuturi ipotecarie la crestini nostri, conformu mai susu atinsului concludu, in conditiuni deplinu asecurătorie pentru fondurile noastre, s' se puna érasî in lucrare, publicandu-se prin organulu îndatenu urmatóri'a —

Anunciare resp. splicare:

Cu privire la decisulu Epitropiei provisorie a fondurilor bis. si scol., comune dieceseloru de Aradu si de Caransebesiu din 16. aprile 1875. Nr. 117. prin care, conformu concludului maritului Congresu nationale bisericescu din 24 noembre 1874, Nr. 66, s'a regulatu provisoriaminte prin restringere darea de imprumuturi ipotecarie, prin acést'a se face de scire, cumea prin acelu decisu imprumuturile ipotecarie nu s'au sistatu de totu, ceea ce nici nu se potea face dupa normativele ambeloru sínóde diecesane competenti, ci pentru securitatea fondurilor numai s'au restrinsu astfelu, in câtu s'au regulatu, ca atari imprumuturi s' se dee cu preferintia comunitătiloru noastre spre scopuri bisericesci si scolarie, éra la parteculari numai in casuri deschilinitu demne de consideratiune, sub cari se întielegu acelea, candu ele se ceru de crestini nostri in lipse recunoscute mari si urgenti, se ceru pe langa o ipoteca nu numai buna si curata, ci si in valóre mai mare, de câtu cea de rondu prescisa.

Pentru estrasu: **Atanasiu Tuducescu** notariulu Epitropiei.

Varietati.

* (Dlu **Samuila Popu**) din părțile Orasetei la 21 l. c. n. s'a supusu aici in Budapesta censurei advocatiale si cu succesulu doritu a obtienutu diplom'a de advocatu. Dsa va s' se deschidia cancelaria advocatiale in Orascia, cottulu Huniadeora; recomandam deci atentiunii poporului nostru din acele părți pe dlu advocatu **Samuila Popu** ca pe unu adevratu bine-voitoriu alu poporului nostru.

— (Unu omoru infioratoriu) a avutu locu in dilele trecute in Viena. Unu impartitoriu de epistole cu bani a fost omoritu in locuinti'a unui italianu, cu numele **Francesconi**, carui i dusese o epistola cu bani. Se crede că epistol'a ce o primi italianulu si-a fost transmis'o elu insusi; ast'a cu atâtu mai vertosu, căci epistol'a nu éra adresata sub adevratulu seu nume, ci sub unu nume falsu, sub care éra cunoscutu elu numai in casa unde locuía de câte-va dile. Fiindu locuinti'a italianului indosita, elu a potutu omorî in locuinti'a sa pe portarelu fora a se fi fost observatu ce-va scotetu, desi omorulu s'a essecutatu prin pistolu si apoi cu pumnariu.

La portarelu omoritu, numitu **Guga**, ucidiatoriu a aflu peste 13 mii florinti, ce avea cer'a s' impartiesca in acea di in cerculu seu. Urmarierea ucidiatoriu s'a inceputu in-

data, căci dupa amedi s'a nascutu la posta suspitiunea că lui **Guga** i se va fi templatu ceva nenorocire, de ora ce nu s'a infacisiatu in oficiu; ast-feliu s'a inceputu a cercá pe urm'a lui din casa in casa pe unde avusese s' duca nainte de amedi bani, si in urma l'au aflu ucisu in locuinti'a italianului, care intr'aceea firesce a fost fugitu din Viena. Nisuintieloru politiei inse a succesu a prinde in provincia peste câte-va dile pe omoritoriu si astadi este in manele justitiei!

* (*Assente si Hodosiu*) au datu forte multu de lucru domniloru magiari, căci fiindu ei alesi ca representanti la Dieta, nu s'au infacisiatu in butulu tuturoru provocárilor presidiali. In urma nu mai avura ce face domni, ci se resolvira s' aduca o lege constringetoria cu privire la dreptulu de alegere electivu pasivu. Asiá in comisiunea justitiara se presentá unu proieptu de lege, in care se dispunea: fiecare deputatu are s' si presente credentialele in 15 dile dela alegerea sa, resp. dela deschiderea camerei; de nu va face ast'a, va fi provocatu de presiedinte s'o faca. Daca nici dupa 10 dile dela provocarea presiedintelui nu va face: atunci mandatulu se nulifica, alesulu si-perde dreptulu electivu pasivu pentru acea sesiune si va fi pedepsitu si cu doue mii florinti resp. inchisore de patru lune de nu se vor poté incassá cele doue mii!

Ieri ajunse acestu proieptu in desbaterea comisiunii justitiari si ultimele dispusetiuni cu pedeps'a in bani ori in inchisore se stersera, lasandu-se deci numai dispusetiunile cele de antaiu. Proieptulu ast-feliu modificatu se va presentá Dietei indata dupa intrunire si va fi aplicatu si la casulu lui **Assente si Hodosiu**.

Éca pe ce cale voiescu domni magiari a sili pe Romani s' fie representati in svatulu tieriei!

— (*In societatea „Petru Maioru“*) dlu **Lazaru Petroviciu**, auditoriu la filosof. va prelege Dumineca viitoria despre: „**Rousseau** si principiile lui pedagogice.“

× (*Ce ti-e mintea slaba!*) Turculu e in mare necasu; tota lumea civilisata inse nu afla cuvente s' lu compatimesca, ci sustiene că merita o sorte si mai vitrega din caus'a barbarismului seu. Si in facia cu ast'a, domni magiari totusi au slabitiunea mintii d'a pune pe teneretulu lor dela universitate s' manifeste simpatie pentru Turcu ca factoru alu civilisatiunii! Asiá in septeman'a trecuta, tocmai precandu aci in Bpesta se tieneau dese consilie ministeriale in caus'a ténutei Monarchiei nostre facia de cestiunea orientale, dupa cum vorbescu gurele rele la indemnulu stepanirii si pentru a se face presiune la locurile si mai inalte in favorea ténutei lui **Andrássy** si **Tisza**, tenerimea dela universitate pasi la lumina cu idei'a d'a arangia consulelui turcescu de aici unu conductu de facile, cu care ocaziune s' i comunice impatiile magiare pentru caus'a turcesca; a facutu deci tenerimea magiara o prochiamaie contra toti cetatienii universitatii, in carea ii invitá s' iée cu totii parte la acestu actu alu lor, căci prin ast'a ei aducu omagie civilisatiunii contra barbarismului, adecate glorifica civilisatiunea turcesca si condamna barbarismulu rusescu!

De aci a urmatu multa sfara, si marele **Tisza** a chiamatu tenerimea in audiatia la sine, spunendu deputatiunii tramese că simpatizeza si dsa cu idei'a, dar afla de potrivitu s' se amene essecutarea; ast'a inse o considerá teneretulu tocmai ca incuragiare intru essecutarea planului. S'au si luat deci tote dispusetiunile pentru essecutare pe joi ser'a 26 opt. In urma inuse in cercuri mai nalte se critica aspru pasirea tenerimei si si mai ales vorbele dlui **Tisza**; de aceea argatii dela press'a magiara se pusera s' desmintiesca, că dlu

Tisza ar fi disu că simpatizeza cu idei'a. Des-tulu că astadi, de buna sema chiar contra voiei dlui **Tisza**, a trebuitu s' se cera dela rectoratu intredicerea demustratiunii, ceea ce si urmá, precum si din partea politiei; asiá se crede deci că totu lucrulu se va reduce la trameterea unei deputatiuni la consulele turcescu s' i aduca omagie magiariloru.

Ast-feliu mintea slaba duce pe omu in pacoste si domni magiari aretara si la asta ocaziune că ce pricepu ei sub civilisatiune, prin urmare încátu sunt si ei omenii civilisatiunii!

< (*Anunciu.*) Au esitu de sub press'a si se afla de vendiare la **Dr. Nicolau Popu, prof. la gimn. rom. din Brasiovu**:

1. *Geografi'a Ungariei si elemente din geografi'a generale pentru scólele poporali*, cu considerarea noveloru arondári si impartii comitatense. Pretiulu 35 cr, v. a.

2. *Istori'a Ungariei pentru scólele poporali. Editiunea a III.* augmentata cu întrebári resumatorié; editiunea acést'a se póte folosi alaturi cu essemplariile din ed. I. si II. Pretiulu 25 cr, v. a.

Publicatiuni tacsabili

CONCURSURI.

Se escrie concursu penpru vacantea parochia gr. or. din **Luguzdu** in Comit. Aradulu, protopresbiteratulu Buteniloru. Cu acést'a parochia e legata folosirea a 22 jugere pamentu aratoriu, birulu si stol'a indatinata dela 60 de case. Terminulu este, pana la Serbarea Cuvósei maice **Parascheva** din a. c. in carea dia va tienne alegerea. Recurintii si-voru tramite suplicele bine instruite — subsemnatului protopresbiteru tractuale in **Beteni**.

Luguzdu in 26 septemvre n. 1876.

Comitetulu parochiale in contielegere cu **Constantinu Gurbanu**, mp. protopresbiteru.

3-3

Prin resemnarea fostului invetiatoriu **dey** a nindu vacante postulu de invetiatoriu sco'l'a confesionala gr. or. din comun'a **Sintesti**, protopopiatulu **Fagetulu**, se escrie concursu cu terminulu de 6 septemane dela prim'a publicare in fo'i'a **Albina**.

Emolumentele suntu: 147 fl salariu anuale; 24 meti de grâu; 24 meti de eucuru; 100 lb slaina; 100 lb sare; 15 lb luminari, 10 orgii de lemne, 4 jugere de pamentu, cartiru liberu cu gradina.

Concurentii au a-si adresa recursele instruate in întielesulu statutului org. bis. catre sinodulu parochiale gr. or. din **Sintesti** si a le tramite dlui **Alex. Ioanoviciu**, protopopu in **Fagetu**. Recurentii cu 4 clási gianasiale voru ave preferintia.

Sintesti, in 24 sept. 1876.

Comitetulu parochiale, in contielegere cu dlu protop. tractuale.

3-3

Prin marea decisiunei V. Consistoriu eparchiale or. romana din **Oradea-nare** ddto 8. aprilu, 1876. Nr. 175. scol se deschide concursu pentru stativnea invetiatorésca **Sheghia** in Protopresbiteratulu **Beinsului**.

Em. lumintele sunt in bani gata 80 fl v. a; in naturali 12. cubule de bucate si 6. stanjeni de lemne.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt pofitii a-si substerne recursu cu tote documintele sale la subscisulu pan'la 26 octomvre a. c. cal. v. in care di va fi si alegerea —

Bait'a (Rézbánya) 29 septemvre 1876. v.

Nicolau Popoviciu, inspect. scol. cercuale. In contielegere cu comitetulu parochiale. —

3-3